

Důvěra k ústavním institucím a spokojenost s politickou situací

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2005, v05-06</i>
Otázky:	<i>PI.1, PS.1</i>
Termín terénního šetření:	<i>27. června – 4. července 2005</i>
Počet respondentů:	<i>1069</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>12. srpna 2005</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Horáková</i>

V šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR realizovaném v rámci projektu Naše společnost 2005 na přelomu června a července jsme položili respondentům otázku, zda důvěřují jednotlivým ústavním institucím.¹ Sledování důvěry občanů k ústavním institucím je pravidelnou součástí našich šetření, a proto je možné její vývoj dobře sledovat.

Tabulka 1: Důvěra obyvatel k ústavním institucím (v %)

DŮVĚRA	V/04	VI/04	IX/04	X/04	XI/04	XII/04	I/05	II/05	III/05	IV/05	V/05	VI/05
Prezident	77	74	75	73	73	72	71	71	69	67	71	72
Vláda ČR	36	26	35	40	31	28	34	31	27	14	32	37
Poslanecká sněmovna	27	24	26	27	23	18	28	22	20	15	23	23
Senát	23	22	20	23	19	17	22	20	22	18	20	22
Krajské zastupitelstvo	44	42	42	42	48	42	46	47	46	40	45	43
Obecní zastupitelstvo	64	60	59	62	63	60	66	63	60	60	63	59

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Nejdůvěryhodnější ústavní institucí byl na přelomu června a července prezident naší země. Důvěru mu vyjádřilo 72 % oslovených občanů. Důvěra občanů k vládě v porovnání s minulým měsícem mírně vzrostla a v současné době vládě důvěřuje 37 % českých občanů. Jako nejméně důvěryhodné se na přelomu června a července občanům jeví obě komory českého parlamentu. Poslanecké sněmovně důvěru vyjádřilo 23 % respondentů, Senátu pak 22 %. Oproti minulému měsíci se tak situace nijak významně nezměnila. Tradičně vysokému podílu důvěřujících se těší obecní zastupitelstva. V posledním šetření CVVM jim

¹Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete prezidentovi republiky, vládě ČR, Poslanecké sněmovně ČR, Senátu ČR, Vašemu krajskému zastupitelstvu, Vašemu obecnímu zastupitelstvu, Kanceláři veřejného ochránce práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu.“

důvěru vyjádřilo bezmála šest z deseti dotázaných. Důvěra obyvatel ČR starších 15 let ke krajským zastupitelstvům je poměrně stabilní. V současné době jim důvěřuje 43 % českých občanů.

V červnovém šetření nás dále zajímalo, jak občané důvěřují Kanceláři veřejného ochránce práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu.

Tabulka 2: Důvěra ke Kanceláři veřejného ochránce práv (ombudsmanovi) (v %)

	06/03	12/03	05/04	10/04	12/04 ²	06/05
Důvěřuje	45	48	51	48	45	53
Nedůvěřuje	28	29	24	24	21	23
Neví	27	23	25	28	25	24
Nezná ³	-	-	-	-	9	-

Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“ (respektive „rozhodně nedůvěřuje“ a „spíše nedůvěřuje“).

Kanceláři veřejného ochránce práv vyslovila na přelomu června a července důvěru nadpoloviční většina občanů, další necelá čtvrtina oslovených pak podle svých slov veřejnému ochránci práv nedůvěřuje. Téměř čtvrtina dotázaných nedokázala posoudit, zda Kanceláři veřejného ochránce práv (ombudsmanovi) důvěřuje či nikoliv.

Důvěru či nedůvěru vyjadřovali v průzkumu CVVM občané také Ústavnímu soudu. Výsledky zachycuje tabulka 3.

Tabulka 3: Důvěra k Ústavnímu soudu (v %)

	02/02	06/03	12/03	05/04	10/04	12/04	06/05
Důvěřuje	51	47	50	51	47	47	54
Nedůvěřuje	22	34	32	29	32	30	29
Neví	27	19	18	20	21	18	17
Nezná ³	-	-	-	-	-	5	-

Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“ (respektive „rozhodně nedůvěřuje“ a „spíše nedůvěřuje“).

Ústavnímu soudu důvěřuje více než polovina obyvatel ČR starších 15 let (54 %). Podíl důvěřujících tak v porovnání s předcházejícím obdobím mírně vzrostl. Nedůvěru k Ústavnímu soudu chovají přibližně tři z deseti českých občanů. 17 % oslovených se k položené otázce nedokázalo vyjádřit.

Tabulka 4: Důvěra k Nejvyššímu kontrolnímu úřadu (v %)

	02/96	02/00	06/03	12/03	05/04	10/04	12/04	06/05
Důvěřuje	46	53	57	54	57	52	52	53
Nedůvěřuje	23	23	24	27	22	24	23	24
Neví	31	24	19	19	21	24	20	23
Nezná ³	-	-	-	-	-	-	5	-

Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“ (respektive „rozhodně ne“ a „spíše ne“), od února 2003 pak „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“ (respektive „rozhodně nedůvěřuje“ a „spíše nedůvěřuje“).

Nejvyššímu kontrolnímu úřadu vyjádřilo důvěru 53 % respondentů, nedůvěru pak necelá čtvrtina (24 %). Bez mála čtvrtina oslovených nevěděla, zda Nejvyššímu kontrolnímu úřadu důvěřuje či nikoli. Podíl důvěřujících a

² V prosinci 2004 jsme se dotazovali na důvěru ke Kanceláři veřejného ochránce práv (ombudsmana), zatímco v předcházejícím období jsme se ptali na důvěru k veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi).

³ V prosinci 2004 byla respondentům nově předložena jako jedna z variant odpovědí „neznám“.

nedůvěřujících je v případě Nejvyššího kontrolního úřadu již delší dobu poměrně stabilní.

Výzkum realizovaný Centrem pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR na přelomu června a července dále zjišťoval, jak jsou čeští občané spokojeni s aktuální politickou situací v naší zemi.⁴ Aktuální výsledky i časové srovnání nabízí tabulka 5.

Tabulka 5: Spokojenost/nespokojenost se současnou politickou situací v ČR

	X/04	XI/04	XII/04	I/05	II/05	III/05	IV/05	V/05	VI/05
Spokojen	14	12	15	14	13	11	7	11	13
Ani spokojen, ani nespokojen	32	27	28	29	26	23	17	25	30
Nespokojen	49	56	54	54	57	62	72	59	53

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“, respektive „spíše nespokojen“ a „rozhodně nespokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpověď „nevím“.

V naší zemi výrazně převažuje nespokojenost s politickou situací nad spokojeností. Nespokojena s politickou situací naší země je nadpoloviční většina českých občanů (53 %) a necelá třetina se cítí ani spokojena, ani nespokojena (30 %). Spokojenost se současnou politickou situací České republiky vyjádřilo 13 % dotázaných.

Ke spokojeným s politickou situací patří častěji mladí lidé ve věku od 15 do 19 let, studenti a ti, kdo označují svoji životní úroveň jako dobrou. Z hlediska politické orientace panuje vyšší míra spokojenosti mezi příznivci ČSSD a ODS. Více spokojeni s politickou situací jsou také lidé, kteří důvěřují ústavním institucím.

Mezi nespokojené s politickou situací se častěji řadí sympatizanti KSČM. Větší míra nespokojenosti panuje rovněž mezi lidmi, kteří jsou v současné době nezaměstnaní, a mezi těmi, kteří svoji životní úroveň považují za špatnou.

⁴ Otázka: „Zamyslíte-li se nad celkovou současnou politickou situací v České republice, řekl byste, že jste s ní velmi spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen?“